

„Nový požadavek na snížení emisního limitu o dalších 35 % by znamenal zdvojnásobení až ztrojnásobení nákladů na odsíření,“

uveldl v rozhovoru pro časopis All for Power Martin Hájek, výkonný ředitel Teplárenského sdružení ČR.

Martin Hájek

vystudoval obor Ekonomika a řízení energetiky na Elektrotechnické fakultě ČVUT v Praze. Působil v Pražské teplárenské, a.s. na pozici poradce generálního ředitele pro strategii.

Na několika posledních konferencích jste uvedli, že plánované investice do modernizace tepláren by nemusely stačit, že EU chystá další zpřísnění... Je to pořád aktuální?

Ano, takzvaný Sevilský proces dále pokračuje a byť byly založeny pracovní skupiny k různým sporným otázkám, tak zatím nemám informace o konkrétním věcném posunu.

Co proti tomu dělá stát, vláda, Teplárenské sdružení?

Nebudu hodnotit čerstvou vládu. Teplárenské sdružení ČR je v procesu aktivní prostřednictvím evropské profesní organizace Euroheat&Power, které jsme členy. Severské státy iniciovaly pracovní skupinu, která se zabývá limity pro záložní a špičkové kotle v teplárnách a průmyslu, této skupiny se účastní také Euroheat&Power. TSCR se nepřímo účastní i dalších pracovních skupin.

Jaká byla reakce na společný dopis SPCŘ, HKČR a TSCR na bývalého premiéra Rusnoka? Dostalo se to dále, na půdu EU resp. EK?

Pokud mám informace, tak ano. Myslím, že velké výhrady se na Komisi snesly ze všech stran, nicméně zpracování druhého návrhu referenčního dokumentu se prosadit nepodařilo. Budou tedy pokračovat práce na tom stávajícím, nicméně Komise musela trochu odkrýt karty a bylo vytvořeno několik specializovaných pracovních skupin, které se budou výhradami podrobně zabývat.

Celkové investice vyvolané IPPC budou činit 118 miliard korun. To jsou přece na druhou stranu zajímavé „investiční pobídky“...

Musíme si uvědomit, že ty investice jsou z větší části ekonomicky naprosto neproduktivní, tedy nevytvářejí dlouhodobě žádnou ekonomickou přidanou hodnotu, téměř žádná pracovní místa. Různí zelení aktivisté nás sice přesvědčují o obrovských externalitách spojených s emisemi, ale bude velmi zajímavé sledovat, jestli se výrazný pokles emisí z velkých zdrojů do roku 2020 skutečně projeví například v nákladech na zdravotní péči. Druhá potíž spočívá v tom, že jiné státy mimo EU tak tvrdé požadavky neaplikují. Evropský průmysl, který tato opatření musí buď přímo, nebo zprostředkovaně v cenách energií, zaplatit potom neodvratně ztrácí konkurenceschopnost. Výsledkem je, že některé podniky sice budou investovat, ale jiné raději skončí nebo přesunou výrobu z EU. Při vědomí těchto faktů už to s touto „investiční pobídkou“ zdaleka tak růžové není.

Kolik budou teplárny vlastně muset pro splnění podmínek platných od roku 2016 investovat? Z jakých zdrojů to teplárny řeší?

V teplárenství odhadujeme investice někde mezi 15 a 20 miliardami korun. Na takové investice určitě nebudou firmy mít z vlastních zdrojů, budou si muset půjčit. Část peněz pomohou pokrýt také dotace z evropských fondů.

Výhrady se na Komisi snesly ze všech stran, nicméně zpracování druhého návrhu referenčního dokumentu se prosadit nepodařilo.

Kdyby prošly zpřísněné podmínky EU, resp. EK... Na kolik by to teplárny vyšlo, pokud by chtěl provozovat své zdroje dále?

Požadavky na snížení emisí je samozřejmě možné stupňovat donekonečna. Už dnešní úroveň například požadavků na odsíření je za ekonomickým optimumem, i když vezmeme v úvahu externí náklady emisí. Paradoxní je, že imisní limit na oxid siřičitý není dnes v ČR nikde překračován, přesto se stále stupňují požadavky. Odhadujeme, že požadavek na snížení emisního limitu o 35 % oproti již velmi přísné hodnotě ve směrnici o průmyslových emisích by znamenal zdvojnásobení až ztrojnásobení nákladů na odsíření. Je nemožné, aby energetika v EU realizovala takové investice a současně nabízela elektřinu a teplo za ceny srovnatelné se světem.

Energetický zdroj na biomasu ve Sviadnově - ilustrační foto

Doosan Škoda Power

- Výrobce a dodavatel zařízení a služeb pro energetiku s více než stoletou tradicí výroby parních turbín vlastního designu
- Součást skupiny Doosan

Nabízíme

Optimální řešení projektů turbosoustrojí, turbínových ostrovů a strojoven parních turbín s parními turbínami 10 až 1200 MW vlastního designu v aplikacích pro:

- Kombinované cykly s parními turbínami do 400 MW
- Průmysl do 250 MW
- Fosilní elektrárny včetně superkritických do 800 MW
- Jaderné elektrárny do 1200 MW
- Obnovitelné zdroje do 400 MW

Komplexní služby pro naše zákazníky včetně

- Dlouhodobé údržby
- Modernizací/retrofitů zařízení vlastního designu i zařízení jiných výrobců

Vybrané projekty v realizaci

- Modernizace nízkotlakových dílů turbín 2×1000 MW – JE Temelín
- Strojovna s parní turbínou 273 MW – PPC Počerady
- Modernizace vysokotlakových dílů parních turbín 4×262 MW cizího výrobce, JE Loviisa – Finsko
- Turbosoustrojí s parní turbínou ŠKODA 1×320 MW, PPC Hatay – Turecko
- Strojovny s parní turbínou 39 MW, teplárny Lund a Växjö – Švédsko
- Strojovna s parní turbínou 154 MW, teplárna Vartan – Švédsko
- 3×turbosoustrojí od 122 MW do 138 MW pro PPC, IEC – Izrael
- Turbosoustrojí 200 MW, uhelná elektrárna Termotajasero – Kolumbie
- Turbosoustrojí 2×160 MW, uhelná elektrárna Paco – Panama
- Turbínový ostrov 160 MW, teplárna Stalowa Wola – Polsko
- Turbínový ostrov 44 MW, biomasa, Hamburger – Maďarsko
- Modernizace parní turbíny 160 MW cizího výrobce, biomasa, Gardanne – Francie

Doosan Škoda Power

Tylova 1/57

301 28 Plzeň

Česká republika

Tel.: +420 378 185 000, Fax: +420 378 185 910

E-mail: doosanskodapower@doosan.com

www.doosanskoda.com

Teplárna Dvůr Králové (spalovací komora) – ilustrační foto

Teplárny čekají na stanovení podmínek veřejné podpory pro období 2014 až 2020? Jak to podle Vás může dopadnout nejlépe a naopak nejhorše?

Naprostou klíčové je, zda Komise připustí národní intervence do trhu s elektřinou pro klasické elektrárny. Řada zemí včetně sousedního Německa je plánuje, a pokud Komise umožní zavedení kapacitních mechanismů na národní úrovni ve větším než velmi omezeném a striktně kontrolovaném měřítku, tak se jednotný trh s elektřinou stane jednou provždy naprostou iluzí. To bude mít na energetiku zásadní dopad, protože základní pravidla hry budou úplně jiná. Ingerence státu do energetiky bude téměř absolutní. Bude to mít i širší dopad, protože EU stojí a padá s jednotným vnitřním trhem. Pokud ho nedokáže ochránit, zpochybní základy smyslu svojí existence. Zejména menší státy EU by těžko mohly dlouhodobě fungovat ve společenství, které by nerespektovalo svá vlastní pravidla a vítězilo v něm právo silnějšího.

Je nemožné, aby energetika v EU realizovala takové investice a současně nabízela elektřinu a teplo za ceny srovnatelné se světem.

Čekání na Surovinovou politiku je asi (vzhledem k rozložení politických sil) naivní? Můžou teplárny fungovat i bez toho?

Vláda má v programovém prohlášení napsáno, že zajistí aktualizaci Surovinové politiky a nemám důvod o tom dnes pochybovat. Teplárny určitě mohou fungovat i bez surovinové politiky, ovšem nemohou fungovat bez uhlí. Samotný fakt, že se uhlí vytěží, ovšem ještě neznamená, že se využije v teplárnách. A tady představuje velký problém poslední návrh aktualizace Státní energetické koncepce, který v části věnované teplárenství počítá s tím, že domácí hnědé uhlí bude v drtivé většině určeno pro výrobu elektřiny a teplárny budou přecházet na zemní plyn. Pokud to

tak zůstane, tak sebelepší Surovinová politika z našeho pohledu nic neřeší. Důležité je právě zajištění souladu obou dokumentů a pak samozřejmě jejich promítnutí do praxe, konkrétních rozhodnutí a změn legislativy.

Stejně tak i na Plán odpadového hospodářství? Ten, resp. jeho neschválení teplárny ohrožuje jak?

Neschválení plánu odpadového hospodářství teplárny nijak neohrožuje. Výsledkem je pouze to, že cenou surovinu zahrabáváme na skládkách, místo abychom ji jako všechny civilizované země využili. Co lze rozumně využít materiálově, využijme tímto způsobem, zbytek je potřeba využít energeticky. Energetické využití odpadu by mohlo zmírnit tlak na těžbu domácího uhlí a dovoz paliv do České republiky. Zaleží na vládě a poslancích, jak se rozhodnou. Já osobně věřím, že tentokrát skládková lobby nevyhraje. Tím neříkám, že boj bude snadný a krátký.

Přestože situace na trhu je chaotická a nejasná, najdou se investoři, kteří vidí v teplárenství budoucnost. Kupují teplárny, investují... Jak je to možné?

Ty investice chápu jako sázku na to, že až dojdou dotační peníze, tak se nakonec nezbytně prosadí fyzikální realita a ekonomické principy. Kdybych byl věřící, tak bych se modlil, aby ta sázka vyšla, takhle alespoň držím palce. Lidé budou potřebovat teplo za cenu, kterou dokážou zaplatit. Zelené brožurky plné knížecích rad zahřejí leda v kamnech.

Někde jste řekl, že „Společná energetická politika EU stále více připomíná společnou zemědělskou politiku.“. Nezlobte se za jízlivou poznámku... © No a co? Na rozdíl od dob minulých nečekám na banány dvě hodiny v řadě a na pomeranče půl dne... ©

Společná zemědělská politika EU není nic jiného, než plánované hospodářství, které dobře známe z minulého režimu. Dokud se tento typ hospodářství týká segmentu, který v EU vytváří kolem

1 % HDP, tak si můžeme dovolit ty dotace financovat. Je to velmi drahé a stojí to obrovskou část rozpočtu EU, ale dá se to zvládnout. Pokud stejný typ hospodářství začne prosakovat do dalších segmentů ekonomiky – například do energetiky, které bude potřeba masivně dotovat, tak to v určitém okamžiku už prostě ufinancovat nepůjde. Ten okamžik se rychle blíží.

V jakém stavu jsou tepelné sítě v ČR?

Stav tepelných sítí je v ČR velmi různorodý, máme oblasti se špičkovými parametry, ale také oblasti ve velmi špatném stavu. Postupně se daří nahrazovat parní sítě horkovodními, což přináší lepší regulovatelnost přenášeného výkonu a zásadně snižuje ztráty. Je to ale běh na dlouhou trať a pomoc státu bylo doposud minimální. Loni se poprvé a v tomto programovacím období zřejmě také naposled podařilo vypsát větší použitelnou výzvu právě na rekonstrukce tepelných sítí v rámci Operačního programu životní prostředí. Nově by měly být rekonstrukce dálkového vytápění podporovány z operačního programu PIK Ministerstva průmyslu a obchodu, ale programové dokumenty ještě nejsou schválené, takže bych to nerad zakřiknul.

Zelené brožurky plné knížecích rad zahřejí leda v kamnech.

Podílí se Teplárenské sdružení, teplárny na projektech vědy a výzkumu? Můžete uvést pár příkladů?

Na přímé zapojení do projektů vědy a výzkumu nemáme zatím kapacity, což je trochu škoda, protože u našich západních partnerů jde o běžnou záležitost. Snažíme se alespoň trochu ovlivňovat zaměření aplikovaného výzkumu, aby se zkoumaly věci, které potenciálně teplárenství využije a posunou ho dopředu.

Již delší dobu opakujete problém diskriminace teplárenství. Je to pouze problém Česka, nebo to je běžný způsob ve většině zemí Evropy. Který model (kde a jak funguje) je pro vás ideální, ukázkový – férový?

Diskriminace teplárenství určitě není pouze problém České republiky, podobné je to na Slovensku i v dalších zemích. Do určité míry bych řekl, že se to týká hlavně východní Evropy, která se na teplárenství dívá jako na fenomén, který tu vždycky byl a není potřeba se mu věnovat. Ukázkově se samozřejmě k teplárenství chovají v Dánsku. Příklad Švédska a Finska ale ukazuje, že teplárenství může velmi dobře fungovat v podmínkách volného trhu bez jakékoli podpory a regulace, pokud se mu neškodí. Sousední Německo se dnes snaží teplárenství masivně podporovat. Málo se ví, že Němci chtějí zvýšit podíl elektřiny vyrobené v kogeneraci na 25 % do roku 2020 a to samozřejmě bez rozvoje teplárenství a tepelných sítí určitě nepůjde.

Stanislav Cieslar